

структур. Ця війна має зняти безплідні спектакулярно-симулякріві дискурси про умови життя людини на землі і поставити руба питання про саму людину як духовну істоту – суб'єкта нормативних ідеацій перспектив абсолютного буття у творчості і свободі, де остання є іманентною каузальністю добра із совісті. Ціною пасіонарної жертвності героїв і есенціального каяття плебеїв із вогню і диму українських степів постане ананда-кшатрій нової еліти – когнітарій. Він продукуватиме слово істини онтологічної новизни у структурі символічного обміну, де не буде місця ні експлуатації праці, ні несправедливому розподілу, ні екстракції ренти, ні рейдерству креольських еліт, ні майновому розшаруванню на основі ресурсу влади, ні фінансовому лихварству та фондово-спекулятивному біржовому безумству, ні ресурсному прокляттю, ні пасткам бідності. Слово Істини стане Мечем Миру, що воцариться у Єрусалимі Півночі на горах Київських!

Шевчук Володимир Олександрович,
доктор економічних наук, професор;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

ПЕРСПЕКТИВИ СУСПІЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ І НАЦІОНАЛЬНІ ІНІЦІАТИВИ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКОГО ПОРЯТУНКУ

Глибинні причини нинішньої війни проявилися не сьогодні. З'ясування їхньої сукупної дії, яка є вельми складною, потребує адекватного рівню сучасної homo sapiens інтелектуального бачення переможних шляхів виходу із теперішньої ситуації. При цьому слід насамперед збагнути, як упродовж перших трьох днів повномасштабної війни 2022 року Україна визначальною мірою вплинула на чинну парадигму глобального часопростору.

Відомо, що намірами, які декларував окупант на початку війни, були демілітаризація та денацифікація України. У той же час ворожі прагнення демілітаризувати країну миттєво зазнали рішучого відпору, як тільки провалився путінський бліц-кріг. Бо ми не здали не тільки Київ і Україну: не здали і Європу, не пустивши російських терористів ні в Балтію, ні на Балкани - тож не здали й усього світу. Відтак три дні героїчної оборони Києва насправді являють собою “осьовий час” III тисячоліття. Момент історичної Істини, що розмежовує часопростір, обумовлюючи вектор руху людства до безсмертя, а не в бік згасання цивілізаційного розвитку.

Упродовж тих перших днів окреслився перебіг війни і відкрилося бачення подальшого повоєнного відродження України і світу. Відтоді світовий часопростір зазнав суттєвих змін, докорінних і тотальних, хоча до цього часу не вповні усвідомлюваних. Україна змінила загальнолюдське світобачення, світоустрій та глобальний порядок денний і започаткувала принципово новий відлік світової історії.

Одним з екзистенційних надбань, визначальних для життєдіяльності нації у добу світових історичних зрушень, яке майже півтора століття утверджують українські інтелектуали, є необхідність «вжитися думкою у поняття субстанції». На світоглядній мотивації цього «вживання» увага акцентується навіть тоді, коли сутність субстанції, тобто духоматерії, невідома досліднику [1, с. 461, 507]. Водночас актуальна світоглядна цінність рекомендацій українських інтелектуалів полягає в утвердженні національної здатності новаторськи осмислити сутність теперішньої війни, умови здобуття очікуваної перемоги, реалістично окресливши перспективи повоєнного національного відродження.

Завдяки духоматеріальному підходу відкриваються і ступені руху, а також бачення припустимих умов досягнення української перемоги. Наше теперішнє завдання полягає у необхідності зламати ворожі наміри денацифікувати Україну. Потрібно невідкладно задіяти духовно-інтелектуальну силу нації як першоскладову субстанції.

Належить вести мову якраз про цю складову перемоги, бо саме вона є передумовою мілітарного потенціалу країни. Наша духовно-матеріальна потуга покликана стати запорукою кінцевої перемоги України. Своєю чергою і весь світ має збагнути, чому саме нам належать пріоритети майбутньої розбудови принципово нового світоустрою і чому новітню сторінку світової історії має писати якраз українство.

Українським важливим ступенем досягнення перемоги, на якому має наполягати Україна, є розгром Російської Федерації як імперії. Демонтаж РФ передбачає обов'язкову системну руйнацію усіх гілок злочинної рашистської влади, її ідеологічного, інформаційного та іншого обслуговування. Кінцевим ступенем досягнення української перемоги стає імплементація рятівних смислів у всі сфери планетарного буття – мислення, господарювання, урядування та ін.

Відтак завершальною передумовою здобуття остаточної перемоги є окреслення перспектив відродження України, засноване на принципово нових засадах. Спрямування повоєнного національного відродження на захист інтересів нащадків збігається з цілями розвитку, зорієнтованого на забезпечення життєдіяльності і захист сучасних та майбутніх поколінь. Визначальними серед змін, які вносить Україна у теперішню геополітичну практику, є світоглядні засади, що окреслюють українське призначення для сучасного світу. Вони потребують детальнішого розгляду.

Досліджуваний духоматеріальний підхід імплементований у сферу української економічної думки ще в останній чверті ХХ ст. Завдяки цьому підходу розв'язана ключова проблема, що полягає у наданні із природознавчих позицій відповіді на основне питання економіки як науки. Світоглядне розв'язання питання потребує з'ясування джерела (субстанції) додаткового продукту [1, с.103]. Правильна чи неправильна відповіді на це питання дозволяють малювати уявну картину загальнолюдського пізнання [1, с.381].

Картина зображає метафоричні дерева, плоди яких (тобто знання) є поживними або отруйними [1, с.382]. Перший вид дихотомічних знань є життєствердним, другий – смертоносним. Ці знання незіставні між собою, бо суголосні рятівним чи протилежним їм нарatively. Належить наголосити, що ворог позбавлений рятівного надбання. Знання, яким він володіє, є винятково смертоносним. Тому необхідно підкреслити, що в епоху ноосфери, в умовах гібридної війни це закономірно призводить тільки до фатальної поразки. Тож ворог об'єктивно приречений на загибель.

З'ясування структури наведеної картини економічного пізнання людства спричиняє необхідність зосередження уваги на кроні дерева із поживними плодами. Крона має три галузки, якими відповідно є: європейська фізіократія та українська наукова школа фізичної економії, а також сучасна світова фізико-економічна думка [2; 3]. Відтак дві з трьох галузок життєдайного дерева є віддзеркаленням питомо українського знання чи його імплементації в економічну скарбницю людства.

Тому поряд із європейською фізіократією та українською економічною школою доречно вести мову і про гіпотетичну галузку – світове фізико-економічне надбання. Його сучасним сегментом є екологічна економіка - принципово новий напрям економічної думки, який ґрунтується на природознавчій основі [4]. Істотним науковим феноменом екологічної економіки є те, що визнаючи непроминуці здобутки українця С.Подолінського, зарубіжні науковці поставили його на чолі плеяди подвижників цього наукового напрямку [5]. Викладені положення є вельми значущими для винесення на міжнародне обговорення українських ініціатив щодо запровадження Загальнолюдської декларації прав націй і народів на рятівне знання.

Опинившись в епіцентрі міжнародної політики і поставши у ролі лідера нинішніх геополітичних змін, сучасна Україна декларує свою рятівну місію, адресовану всьому людству. Теперішнє і майбутнє призначення України полягає, з одного боку, у здатності бути реальним гарантом глобальної безпеки - через опанування життєдайного знання, а з іншого - гарантувати світовому співтовариству системну (інтелектуальну, продовольчу тощо) безпеку та нарощувати її завдяки рятівному знанню, яким володіє якраз українство.

Розкриття життєствердної сутності української місії, яка відкриває перспективу суспільно-господарського відродження всього повоєнного світу, досягається завдяки економічній науці, яку ортодокси від науки продовжують іменувати неортодоксальною. Опановуючи властивий їй рятівний статус, вона насправді є наукою, «від якої залежить життя на Землі», в епоху ноосфери стаючи запорукою рятівної протидії екзистенційним викликам [1, с. 481; 2].

Інституційні положення, на основі яких нині належить окреслювати сутність господарського устрою, покликано відповідати вимогам воєнного та повоєнного періодів, в українській економічній думці викладені ще до проголошення незалежності України. Тоді ж доведено, що «всі суспільні

інститути й сама державність» формуються «у залежності від того, як ми розуміємо природу додаткової вартості». Водночас вказано і зворотній зв'язок: адже «від того, як сформована держава, залежить існування або ... відсутність» додаткової вартості [1, с. 383].

Нині стає дедалі актуальнішим висновок про залежність від існування чи відсутності додаткової вартості життєдіяльності як суспільних і державних, так і міждержавних, регіональних, глобальних та інших інститутів, а саме. ОБСЄ, НАТО, ООН і решта інституцій загальнолюдського призначення мають трансформуватися у безпосередній залежності від їхнього сприяння нагромадженню абсолютної додаткової вартості. Україна, як засновниця і країна-член ООН, покликана виносити на міжнародне обговорення загальнолюдські ініціативи, що мають національний, регіональний та глобальний виміри.

Наведені фундаментальні засади інституційної парадигми запроваджені в українській і світовий інтелектуальний обіг кілька десятиліть тому. Відтоді вони продовжують вимагати неупередженого наукового аналізу - особливо з'ясування сутності додаткової вартості із питомо національних, а не запозичених позицій. У контексті досліджуваної проблематики стає дедалі необхіднішим "розпізнавання" абсолютної додаткової вартості як об'єкта сучасного менеджменту та функцій управління, оскільки ні їхня чинна практика, ані теорія цього не передбачають.

Однією із пріоритетних науково-прикладних передумов цього є адекватна дефініція додаткової вартості, передовсім абсолютної додаткової вартості, що має визначатися на природничій основі. Звернення до природничих засад інституційної парадигми потребує досягнення принципово нової економічної категорії - енергії прогресу, під якою слід розуміти біологічну енергію, яку щорічно виробляє хліборобство [1, с. 128].

Необхідно також брати до уваги дефініцію, за якою енергія прогресу визначається як фізичний аналог абсолютної додаткової вартості [1, с. 364, 366]. У біоенергетичному розумінні цю енергію уособлюють зерно і солома як безальтернативні абсолютні блага, котрі є найпосутнішими запоруками економічного розвитку і безпеки. Викладене означає: фундаментальні засади досліджуваної категорії потребують природничого тлумачення як енергії прогресу, так і похідних від неї економічних категорій.

Як фізичний аналог абсолютної додаткової вартості енергія прогресу, з одного боку, є джерелом капіталотворення: її отримання забезпечує реальний суспільно-господарський прогрес завдяки кільком різновидам капіталів – абсолютному, який своєю чергою включає постійний капітал, та відносному. В українській економічній думці доведено, що абсолютний капітал як симбіоз землі, зерна, соломи, худоби та органічних добрив - це найбільше багатство людства. Саме він створює передумови запровадження рятівної моделі розвитку, у т.ч. сталого розвитку, спрямованого на забезпечення життєдіяльності і захист інтересів сучасних та майбутніх поколінь.

З другого боку, беручи до уваги те, що капітал являє собою вартість, здатну продукувати додаткову вартість, пріоритетною метою використання кожного із названих різновидів капіталів є примноження енергії прогресу. Поряд із наведеними положеннями додатковими аргументами на користь необхідності запровадження управління енергією прогресу та похідними від неї економічними категоріями є надання релевантної інформації з метою забезпечення керованості енергетичного бюджету д-ра С.Подолінського, енергетичної моделі сучасної цивілізації М.Руденка тощо.

Саме тому заслуговують винесення на міжнародне обговорення українські ініціативи, в основу яких кладеться природничий, а не політико-економічний підхід до рекапіталізації енергії прогресу. Якраз його належить перетворювати у стратегічний напрям теперішнього та майбутнього нарощування абсолютної додаткової вартості. Зокрема, в аграрній сфері визначальними напрямками економічної стратегії у воєнний час і повоєнному періоді мають бути мобілізація існуючих можливостей та упущених вигід з метою примноження біоенергетичного потенціалу реального сектора національної економіки.

Тож ініціюючи природничі засади, Україна має започаткувати чи пропонувати трансформацію структури й устрою загальнолюдських інститутів, бо тільки вона володіє розумінням природи додаткової вартості, котра має бути новітньою основою цих інституцій. У зв'язку із цим належить відзначити, що парадигма, яку позиціонує «Велика Сімка» (G7), є неприйнятною для глобальної безпеки. Її екстраполяція на світове співтовариство здатна спричинити як ресурсний, так і екологічний колапс планетарного виміру. Розгляд згаданих ресурсних, екологічних та інших параметрів розвитку на рівні «Великої Двадцятки» (G20) засвідчує неприйнятність безпекової парадигми, якої дотримується G7. Якраз тому доречно виносити на міжнародне обговорення і новітню - життєствердну - парадигму глобальної безпеки, екзистенційним баченням якої також володіє тільки Україна.

Завершення війни та повоєнне суспільно-господарське відродження передбачають адекватний сучасним викликам безпечний розвиток України і світу. Дотримуючись обраних духоматеріальних підходів, належить вести мову виключно про рятівні знання, на яких мають ґрунтуватися модерні суспільства. Що стосується розвитку цих суспільств, то він матиме перспективу, коли буде сталим і спрямованим на захист нащадків. Викладене свідчить про здатність українства по-новому осмислювати сутність війни, новаторськи аргументувати умови здобуття очікуваної перемоги, надаючи новітнє окреслення перспективам повоєнного відродження України і світу.

Список використаних джерел

1. Руденко М. Енергія прогресу. Вибрані праці з економії, філософії і космології. Київ: «Кліо», 2015. 680 с.

2. Шевчук В. Плекання рятівного знання: пріоритети українства у побудові сучасної наукової картини загальнолюдського економічного надбання. Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Том LXVIII. Економічний збірник. Том 4. Львів: НТШ, 2022. С. 119-131.
3. Shevchuk V. (2020). Choice of principles of economic thinking of modern societies: alternatives to meeting viable challenges / New trends in the economic systems management in the context of modern global challenges: collective monograph / scientific edited by M. Bezpartochnyi. VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. Sofia: VUZF Publishing House "St. Grigorii Bogoslov", 2020. Vol. 2. Pp. 62-82.
4. Екологічна економіка. Вікіпедія. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Ecological_economics.
5. Сергій Подолінський. Вікіпедія. URL: https://ru.qwe.wiki/wiki/Sergei_Podolinsky.

Юхименко Марія Станіславівна,
здобувачка вищої освіти магістерського рівня,
кафедри статистики, обліку та аудиту;
науковий керівник:
Куценко Олена Іванівна,
кандидат економічних наук (PhD),
доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту;
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА ПРОБЛЕМ БЕЗРОБІТТЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

За умови ринкової системи господарювання, серед великого різноманіття економічних проблем одне з головних місць займає безробіття. Рівень безробіття – один із найважливіших показників ступеню економічного розвитку країни, отже головною метою макроекономічної політики держави є забезпечення високого рівня зайнятості населення. У сучасній Україні, а саме за період пандемії COVID-19 та російського вторгнення, проблема безробіття молоді є надзвичайно актуальною та має довгострокові наслідки. Молоді люди без працевлаштування зазнають ризику депресії та проблем із психічним здоров'ям.

Мета нашого дослідження це економічна аналітика сучасних проблем, які впливають на рівень безробіття молоді в Україні.

Нині, у наше доволі непросте сьогодення, молодь вступає до вищих навчальних закладів з метою подальшого здобуття омріяної роботи. Але, завершуючи своє навчання, значна частина випускників стикається з безліччю проблем на ринку праці. Виділимо найпоширеніші проблеми:

- невідповідність попиту та пропозиції на ринку праці (відсутність вакансій за фахом);